

ANTIETKE JUWELEN OP TEFAF

De kleine parade

Kunstwerken hoeven niet groot te zijn om veel belangstelling te krijgen op Tefaf, de jaarlijkse hoogmis voor kunst- en antiekiefhebbers in Maastricht. Juwelen behoren tot de blikvangers van de beurs. **ELIEN HAENTJENS**

Tefaf, de jaarlijkse kunstbeurs in Maastricht, opent op 14 maart de deuren. Het aanbod omvat zo'n zeventienduizend jaar kunstgeschiedenis, en lokt elk jaar gefortuneerde kunst- en designliefhebbers van over de hele wereld naar Nederlands-Limburg. Dit jaar is er een recordaantal van 274 galeriën te gast. Vooral de afdelingen hedendaagse kunst en juwelen kunnen op veel belangstelling rekenen. "Rijke mensen uit Azië en de Arabische landen willen kunst waar ze gemakkelijk mee kunnen uitpakken", weet Titia Vellenga, de pr- en marketingmanager van Tefaf. "Daarvoor zijn moderne kunst en juwelen geschikter dan pakweg een schilderij van een zeventiende-eeuwse Hollandse meester. Juwelen zijn ook in trek voor hun intrinsieke waarde. Veel kopers zijn mannen, die juwelen aanschaffen als belegging, om een familiaal vermogen op te bouwen."

"De intrinsieke waarde is vooral belangrijk voor antieke juwelen", zegt Patricia De Wit van de Kortrijkse galerie Epoque Fine Jewels. "Er komen geen antieke juwelen meer bij, en de stenen die erin zijn verwerkt, zijn intussen vaak onvindbaar. Zo zijn Birmaanse robijnen uit Mogok en oude Colombiaanse smaragden zeer waardevol, omdat de mijnen waar ze vandaan komen uitgeput zijn. Door de vervuiling van het zeewater worden ook natuurlijke parels almaar zeldzamer."

Maar niet enkel de intrinsieke waarde bepaalt de prijs van een juweel. "De waarde van een creatie van de Franse edelsmid René Lalique, de belangrijkste ontwerper in onze galerie, wordt niet in de eerste plaats afgemeten aan de gebruikte materialen, maar aan het vakmanschap, het onderwerp, de authenticiteit en de stijlzuiverheid. Een art-nouveauiuweel moet bijvoorbeeld in de jaren rond 1900 gemaakt zijn, en niet in de jaren veertig. Daarnaast is het belangrijk dat een juweel tijdloos is, en dat zowel een vrouw van twintig als van tachtig het kan dragen", stelt De Wit.

POL BURY
"Sculpturen om te dragen."

La haute joaillerie

Epoque Fine Jewels heeft door de jaren vanuit Kortrijk een reputatie opgebouwd als een van de meest toonaangevende zaken in antieke juwelen en edelstenen ter wereld. Nicole Verschuere begon in 1958 met de winkel, vandaag zitten haar zoon en haar dochter in de zaak. "Het is heel moeilijk nog juwelen uit de art-nouvea- en de art-decoperiode te vinden, vooral omdat we pas iets kopen als we meer dan honderd procent overtuigd zijn. Recente veilingen bij grote veilinghuizen hebben aangetoond dat zeldzame antieke juwelen op groeiende interesse kunnen rekenen. Ook musea kopen ze vaker aan, omdat ze – net als de andere disciplines in de toegepaste kunst – nauw de evolutie van de stijlgeschiedenis weerspiegelen. Bovendien zijn het altijd unieke stukken, met een geschiedenis en dus een ziel. Dat verhaal en het uitstekende technische vakmanschap van de makers willen we overbrengen, en daarmee de passie voor ons metier", stelt De Wit.

Op Tefaf zijn een twintigtal galeriën aanwezig die antieke juwelen verkopen. Daarnaast heeft de beurs een speciale afdeling voor *la haute joaillerie*: een handvol prestigieuze huizen zoals Van Cleef & Arpels en Buccellati die hedendaagse juwelen maken en verkopen. "Vooral rijke Chinezen en Arabieren houden van de grote diamanten en de frivole merken in die sectie, omdat ze waar voor hun geld willen", vertelt Titia Vellenga. "Maar veel Chinezen hechten ook belang aan de historiek, bijvoorbeeld de koninklijke herkomst van een antiek stuk. Amerikanen en Europeanen hebben veeleer een voorkeur voor klassieke juwelen zoals die van Lalique, die dicht aanleunen bij de kunst."

Draagbare sculpturen

Nog een ander domein in het segment van de juwelen zijn stukken die zijn ontworpen door vooraanstaande kunstenaars als Albrecht Dürer, Pablo Picasso en Man Ray. "In België ontstond die tendens aan het einde van de negen-

CORNEILLE
Cobra als juweel.

POL BURY
Juwelen die bewegen.

RÉMY VAN DEN ABEELE
Veel Belgische kunstenaars ontwierpen juwelen.

DE MARETAK VAN PHILIPPE WOLFERS
"Prachtig met een zwarte jurk."

"Het is belangrijk dat een juweel tijdloos is, en dat zowel een vrouw van twintig als van tachtig het kan dragen"

tiende eeuw, met onder meer Henry Van de Velde", vertelt Didier Haspeslagh, samen met zijn vrouw eigenaar van de Londense galerie Didier Ltd. "Wij focussen vooral op stukken van na de Tweede Wereldoorlog. Ook in die periode ontwierpen heel wat Belgische kunstenaars juwelen. Daarom tonen we op Tefaf werk van Belgen zoals de surrealistische schilder Rémy Van den Abeele, de Cobra-kunstenaar Corneille en Pol Bury. Die laatste maakte kinetische kunst – kunstwerken die bewegen. Hij vertaalde dat werk in juwelen met loszittende deeltjes die de drager doet bewegen." Dat soort juwelen zijn eigenlijk een soort van

draagbare sculpturen. Tot voor kort werden kunstenaarsjuwelen niet echt voor vol aangezien, maar dat is veranderd. Zo stonden ze centraal op de jongste editie van DesignMiami/, een prestigieuze designbeurs in de Verenigde Staten, waar ook Didier Ltd aanwezig was. "Dankzij die juwelen kunnen kunstliefhebbers altijd en overal hun persoonlijke artistieke smaak uitdrukken. Ons cliënteel bestaat voornamelijk uit vrouwen van kunstverzamelaars – mensen die iets van kunst kennen, en de artistieke taal dus weten te waarderen. Net daarin ligt de kracht van een kunstenaarsjuweel", zegt Haspeslagh. ©

'Meteen verliefd'

Op Tefaf wordt dit jaar een van de meest prestigieuze collecties van art-nouveauiuwelen aangeboden. "In 1988 kocht ik mijn eerste juweel bij Francis Janssens van der Maelen, een juweel van Philippe Wolfers waar ik meteen verliefd op was. Nu verkoop ik de hele collectie weer via zijn galerie", zegt de Belgische verzamelaarster. "Na dat eerste juweel kocht ik een tweede en een derde. Ik besloot een collectie op te bouwen. Overal ter wereld ging ik op zoek, maar soms waren de juwelen te duur en moest ik ze laten gaan. Intussen bestaat de collectie uit dertien stukken, waarvan ik er twaalf verkoop. Mijn favoriet is *De maretak* van Philippe Wolfers uit 1910. Het is zijn laatste ontwerp, en het is zo fijn en puur dat het doet denken aan kant. Met een zwarte jurk is het ronduit prachtig. Ik had er altijd enorm veel succes mee."

